

Instructiekaart

De Mentale Component

Koninklijke Landmacht

De KL wil vorming meer gestructureerd invullen.

Deze instructiekaart (IK) is daarbij een praktisch hulpmiddel, vooral bestemd voor instructeurs en groepscommandanten, maar ook voor opleidingsontwikkelaars en scenarioschrijvers.

Deze kaart is een conceptversie, die in november en december 2004 in de praktijk wordt getest. Begin 2005 wordt de definitieve instructiekaart ingevoerd.

Voor commentaar en/of opmerkingen over deze instructiekaart, kunt u bellen met de voorzitter van de werkgroep 'De Mentale Component', majoor D. Broman (*06-557-66815).

1 MENTALE COMPONENT	2 DEELCOMPONENT	3 INDICATOREN door:	4 TRIGGERS situaties waarbij de militair:	5 AANPAKGEDRAG Commandant / Instructeur
Gevechtsgereed zijn	1. Prestatiegericht zijn	De overwegingen van de opdracht te kennen.	<ul style="list-style-type: none"> - gestelde doelen moet halen - met anderen tot een besluit moet komen - aan hoog gestelde eisen moet voldoen - afhankelijk is van anderen - geacht wordt te voldoen aan hoge verwachtingen 	Verstrek competitieve- en/ of open (groeps)opdrachten. Houd vast aan gestelde eisen. Motiveer en enthousiasmeer. Daag uit. Moedig aan.
		Het oogmerk en de doelstellingen van de commandant te kennen.		
		Achter de opdracht te staan.		
		Resultaatgericht te handelen.		
		Teamgenoten aan te sporen tot maximaal presteren.		
	2. Gedisciplineerd zijn	Regels, procedures, normen etc. te erkennen	<ul style="list-style-type: none"> - gehouden is aan strenge voorschriften - zich te weer moet stellen tegen verleidingen/verlokkingen - te maken krijgt met het wegvallen van leiding - te maken krijgt met verbaal geweld en/of agressief gedrag - het visitekaartje van de organisatie is - onheus wordt bejegend 	Confronteer met het eigen gedrag. Stimuleer gewenst gedrag. Reken af op het resultaat. Treed directief op. Stel duidelijke grenzen. Benader op formele wijze.
		Leiding en gezag te accepteren en aanvaarden.		
		Toestemming te vragen om af te mogen wijken van regels, procedures, afspraken, etc.		
		Bij onduidelijkheid van regels, procedures, beleid etc., te vragen wat wel/niet kan.		
		In de geest van de commandant te handelen.		
	3. Actief zijn	Niet meer geweld aan te wenden dan strikt noodzakelijk is.	<ul style="list-style-type: none"> - open (resultaatgerichte) opdrachten krijgt - kan/mag participeren in het besluitv. proces - verantwoordelijkheid draagt - langer moet werken dan voorzien - ontberingen ervaart - zelf beslissingen moet nemen 	Stimuleer en moedig aan. Onderdruk vluchtgedrag. Motiveer.
		Werkzaamheden aan te pakken en niet te ontlopen.		
		Kansen te zien en deze aan te grijpen.		
		Verbeteringen voor te stellen.		
		Alert en snel te reageren op wisselende omstandigheden /situaties.		
	4. Moedig zijn	Indien nodig zelf de beslissing en het initiatief te nemen of, hoe en in welke mate geweld moet worden aangewend.	<ul style="list-style-type: none"> - tegen eigen gevoelens in moet gaan - een 'beproeving' moet doorstaan - angstgevoelens moet overwinnen - niet zondermeer vertrouwt op een goede afloop 	Spreek vertrouwen uit. Help om te relativeren. Geef individuele aandacht. Koppel positieve ervaringen terug. Stuur op directieve wijze.
		Risicovolle confrontaties niet uit de weg te gaan.		
		Dodelijk geweld te durven gebruiken.		
		Het eigenbelang ondergeschikt te maken aan het groepsbelang en/of de opdracht.		
		Te durven handelen in de geest van de commandant.		
Zijn fysieke en mentale grenzen op te zoeken en deze te verleggen.				

1 MENTALE COMPONENT	2 DEELCOMPONENT	3 INDICATOREN door:	4 TRIGGERS situaties waarbij de militair:	5 AANPAKGEDRAG Commandant / Instructeur	
Gehard zijn	1. Incasserings- vermogen	Tegenslagen zonder klagen te accepteren	<ul style="list-style-type: none"> - is blootgesteld aan extreme (klimatologische) omstandigheden - langdurig in een ongemakkelijke houding of op een ongemakkelijke plaats moet werken - weinig tot geen privacy heeft - lichamelijke pijn ervaart - opéénvolging van teleurstellingen ervaart - rust en slaap ontbeert - verstoken is van essentiële basisbehoeften 	<p>Stimuleer positief denken. Kap zeuren af. Verbied negatieve uitingen.</p>	
		Zijn pijngrens te verleggen.			
		Anderen ondanks de eigen problemen op te beuren.			
		Conflicten te voorkomen.			
		Zich te onthouden van het openlijk uiten van ongenoegen.			
	2. Doorzettings- vermogen hebben	Na eerder falen te blijven volharden om toch te slagen.		<ul style="list-style-type: none"> - langdurig saai, geestdodend en routinematig werk uitvoert - het fysiek zwaar te verduren heeft - alle mogelijke tegenwerking ervaart - een moeilijke opdracht moet uitvoeren 	<p>Toon begrip. Beur op. Waardeer een geleverde prestatie. Geef verantwoordelijkheid. Ben zelf het voorbeeld.</p>
		Te handelen zonder daarbij aansporing nodig te hebben.			
		Mentaal inzetbaar en positief te blijven.			
		Opdrachten nauwgezet af te werken.			
	3. Stressbestendig zijn	Beslissingen te nemen op rationele gronden.		<ul style="list-style-type: none"> - tijds- en/of werkdruk en/of gevaar ervaart - risicovolle opdrachten moet uitvoeren - te veel, te weinig en/of tegenstrijdige informatie krijgt - onredelijke eisen worden gesteld - meerdere opdrachten in zeer krap tijdsbestek moet uitvoeren 	<p>Help om te relativeren. Praat over slagen. Laat naar een ander kijken. Spreek vertrouwen uit. Waardeer een geleverde prestatie. Coach en begeleid. Overtuig.</p>
		Onder mentale belasting tot het eind toe vol te houden.			
		Om te gaan met zijn eigen angsten.			
De eigen angst af te zetten tegen het reële gevaar.					
Niet verbaal emotioneel te reageren.					
Prioriteiten te stellen.					
Niet tot passiviteit te vervallen.					

1 MENTALE COMPONENT	2 DEELCOMPONENT	3 INDICATOREN door:	4 TRIGGERS situaties waarbij de militair:	5 AANPAKGEDRAG Commandant / Instructeur
Teamlid zijn	1. Kameraad- schappelijk zijn	<p>In een sfeer van wederzijds vertrouwen en respect om te gaan met de leden van zijn eenheid en zijn commandant.</p> <p>Zelf betrouwbaar, kritisch, open en eerlijk te zijn.</p> <p>Anderen waar nodig te helpen en te adviseren bij problemen.</p> <p>Actief bij te dragen aan een ontspannen sfeer binnen het team.</p> <p>Zich niet negatief te uiten over prestaties van collega's.</p> <p>Mee te denken en bijdragen te leveren.</p> <p>Voorstellen van anderen te steunen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - met anderen een activiteit moet organiseren - te maken heeft met uiteenlopende karakters - kan/mag participeren in het besluitv. proces 	<p>Stimuleer het groepsdenken. Benader op informele wijze. Stimuleer groepsgericht handelen. Creëer sfeer. Geef groepsopdrachten.</p>
	2. Trots zijn.	<p>Zich te conformeren aan tradities, vormen en gebruiken.</p> <p>De eenheid steeds positief naar buiten te dragen.</p> <p>Geloofwaardig te handelen en op te treden.</p> <p>Zich altijd en overal fatsoenlijk te gedragen.</p> <p>Er goed en verzorgd uit te zien en altijd een correct tenue te dragen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - deelneemt aan militair ceremonieel - deelneemt aan een evenement - meewerkt aan PR/goodwill acties - een voorbeeld is voor anderen - tradities en gebruiken mede in stand houdt 	<p>Geef zelf het voorbeeld. Leg het belang uit. Breng het historisch besef bij. Creëer sfeer.</p>
	3. Zelfstandig zijn	<p>Het initiatief te nemen.</p> <p>Creatieve oplossingen te bedenken.</p> <p>Met schaarse of niet geëigende middelen toch tot het gewenste resultaat te komen.</p> <p>Binnen het eigen vakgebied baanbrekend en vernieuwend te denken en met verbetervoorstellen te komen (innoveren)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - geconfronteerd wordt met een probleem - gedwongen is te improviseren - met schaarse en/of tekorten wordt geconfronteerd - geheel op zichzelf is aangewezen 	<p>Geef verantwoordelijkheid. Leg niet alles eerst uit. Laat de zaken zelf uitzoeken/ervaren. Grijp niet meteen in. Verstrek niet alle middelen. Regel niet alle zaken.</p>
	4. Ethisch bewust zijn	<p>Zich te houden aan de geldende wet- en regelgeving.</p> <p>Zich te houden aan de regels van algemeen burgerlijk fatsoen.</p> <p>Andere mensen en hun cultuur met respect te behandelen.</p> <p>De gevolgen van zijn (nalaten van) handelen te overzien en af te wegen.</p> <p>Geen misbruik te maken van de hem toevertrouwde macht en positie.</p> <p>Oog te hebben voor de eigen veiligheid en die van anderen.</p> <p>Juist gebruik te maken van toevertrouwd materiaal, gelden en/of aangeboden diensten.</p> <p>Verantwoording te nemen voor het eigen gedrag en handelen.</p> <p>Te handelen en op te treden vanuit de gedragscode KL.</p> <p>Handelswijzen die indruisen tegen de gedragscode KL af te wijzen.</p> <p>Anderen aan te spreken op ontoelaatbaar gedrag en/of handelen.</p> <p>Gemaakte fouten te melden en stappen te ondernemen om mogelijke schade te beperken.</p> <p>Bij dilemma's het Ethisch Bewustwordingsmodel (EBM) te gebruiken</p>	<ul style="list-style-type: none"> - voor een dilemma wordt gesteld - geconfronteerd wordt met tegenstrijdige belangen - rekenschap moet afleggen voor zijn gedrag en handelen - (al dan niet toevallig) een machtspositie bekleed - te maken krijgt met collega's die zich niet aan de regels houden - geconfronteerd wordt met wetteloos gedrag - gedwongen is tot lichamelijk contact 	<p>Confronteer met het eigen gedrag. Ga in op ongewenst gedrag en/of uitspraken. Overtuig.</p>